

EceTes oLó

Hetven éves az Amerika Hangja

■ MTI

Hetven éve, 1942. február 24-án születt meg először az éterben az Amerika Hangja (Voice of America, VOA), az Egyesült Államok Tájékoztatói Hivatalának külső rádióállomása.

Az első adást németül, a náci Németország propagandáját ellensúlyozandó sugározták, hogy megismertessék az amerikai álláspontot és politikát azokkal a népekkel, amelyek náci megszállás alatt éltek vagy éppen a Harmadik Birodalom oldalán harcoltak a szövetségesek ellen. Az MTVA Sajtó- és Fotóarchívumának háttéranyaga:

Eleinte senki sem gondolt arra, hogy a második világháború után is szükség lesz a rádióadóra, azonban a hidegháború, a kelet- és közép-európai szovjet terjeszkedés miatt mégis fennmaradása mellett döntöttek, hogy a világ továbbra is tisztán láthassa az Egyesült Államok politikáját. A rádióadó fő elvei a következők voltak: a híreket pontosan, a valóságnak megfelelően kell közölni, a kommentárokat úgy kell fogalmazni, hogy abból a hallgató tisztán érzékelje az Egyesült Államok álláspontját. Tájékoztatni kell a világot az amerikai életéről, elősegíteni a nagyobb nemzetközi megértést, együttműködést és a békét.

A háború után az amerikai adófizetők pénzéből fenntartott, a külügyminisztérium irányítása alatt álló VOA hetente 3200 programot adott 40 nyelven. Az 1980-as évek végén angolul és 45 másik nyelven (köztük a Szovjetunió nyelvei közül kilencen) öt amerikai adóról és több tengerentúli átjátszó állomásról sugároztak programot, becslések szerint akkor öt kontinensen mintegy 120 millió ember hallgatta az adásokat. A rádió működését Moszkva nem nézte jó szemmel, próbálta lehetetlenné tenni, zavarni műsorainak vételét.

A kelet- és közép-európai rendszerváltozások után az Amerika Hangja új törekvésekkel és új műsoridőben sugározta Magyarországra is adásait. Ekkor természetesen már nem a kommunizmus elleni fellépés, hanem az amerikai értékek tolmácsolása került a középpontba, így arra is törekedtek, hogy hiánypótló képet nyújtsanak Amerikáról, és többet foglalkoztak a magyar belpolitikával is. 1990-ben Budapesten is irodát nyitott a VOA.

1993-ban Bill Clinton elnök döntése alapján az Amerika Hangja és a Szabad Európa (SZER) rádiók közös irányítás alá kerültek (a SZER 1993 október végén megszüntette magyar adását), az összevont szervezet vezetését független felügyelőbizottság vette át.

A költségvetési takarékoság 1995-ben elérte az Amerika Hangját is, a képviselőház jelentős összeget vont meg keretéből. A rádió ezután más lehetőségek után nézett: internetes adást indított, amelyen az angol nyelvű jelentések és riportok voltak elérhetők. A magyar adás 1995-től minden este kilenctől tíz óráig a Kossuth rádió URH-sávjain szólt. A tíz kelet- és közép-európai nyelven (köztük magyarul is) sugárzott adást 2004. február 27-én szüntették be, miután az amerikai vezetés úgy ítélte meg, hogy a VOA a demokrácia eszméjének terjesztésével betöltötte hivatását ebben a térségben.

Az Amerika Hangja figyelme és adása jelenleg a világ más részeire összpontosul. Megoldásokat keres az online cenzúra kiküldésére, hogy üzeneteit az olyan komoly tartalomszűrővel rendelkező országokba is zavartalanul eljuttathassa, mint Irán vagy Kína. A tavaly csaknem 205 millió dollárból gazdálkodó globális multimédia-szervezet ma 43 nyelven közvetít híreket és kulturális műsorokat, amelyek felmérések szerint hetente 141 millió emberhez jutnak el.